Vlaams
Parlement

stuk **2523** (2013-2014) – Nr. 1
ingediend op 7 april 2014 (2013-2014)

Ontwerp van decreet

houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 17 december 2013 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap met betrekking tot de uitoefening van de opdrachten van de Justitiehuizen

verzendcode: WEL

INHOUD

Memorie van toelichting 3
Voorontwerp van decreet van 20 december 2013 13
Advies van de Raad van State van 23 januari 2014 17
Voorontwerp van decreet van 14 maart 2014 23
Advies van de Raad van State van 27 maart 2014 27
Ontwerp van decreet 35
Bijlage: Samenwerkingsakkoord 39

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. Algemene toelichting

De uitoefening van de opdrachten van de Justitiehuizen in het kader van de gerechtelijke procedure of de uitvoering van gerechtelijke beslissingen wordt vanaf 1 juli 2014 aan de gemeenschappen toegewezen.

De federale staat blijft weliswaar bevoegd voor de gerechtelijke procedures alsook voor de uitvoering van de gerechtelijke beslissingen.

De justitiehuizen voeren de opdrachten uit van de federale mandaterende gerechtelijke of administratieve overheid inzake de maatschappelijke enquêtes, beknopte voorlichtingsrapporten en het controleren en begeleiden van personen. Het bepalen van de gevallen waarin deze opdrachten aan de Justitiehuizen kunnen worden gegeven, blijft een federale bevoegdheid.

Bovendien blijven de Justitiehuizen ook gevat om de gerechtelijke overheid bij te staan in de ondersteuning van de slachtoffers gedurende het verloop van de gerechtelijke procedures.

Uit wat vooraf gaat, blijkt dat er een noodzaak bestaat aan permanente overleg- en samenwerkingsmechanismen zodat de Justitiehuizen hun opdrachten zo efficiënt en kwaliteitsvol mogelijk kunnen blijven uitoefenen enerzijds en ze hun specifieke karakter en meerwaarde kunnen behouden anderzijds.

Het is dan ook wenselijk dat de federale staat en de gemeenschappen in een samenwerkingsakkoord de essentiële voorwaarden vastleggen waaronder de uitoefening van de opdrachten van de Justitiehuizen doeltreffend kan worden verzekerd.

Het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap met betrekking tot de uitoefening van de opdrachten van de Justitiehuizen beoogt de verwezenlijking van dit doel.

Het samenwerkingsakkoord werd goedgekeurd op het Overlegcomité van 18 september 2013.

Het werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 6 december 2013, en het werd ondertekend door alle partijen op 17 december 2013.

Op 27 maart 2014 gaf de Raad van State haar advies onder rolnummer 55.758/3.

2. Toelichting bij de artikelen van het ontwerp van decreet

Artikel 1

Dit artikel bevat een verplichte vermelding ingevolge artikel 19, §1, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (BWHI).

Artikel 2

Aangezien het samenwerkingsakkoord betrekking heeft op een aangelegenheid die bij decreet moet worden geregeld, kan het pas gevolg hebben nadat het instemming heeft verkregen bij decreet: zie artikel 92bis, §1, van de BWHI.

Artikel 3

In opvolging van het advies van de Raad van State wordt artikel 3 betreffende de inwerkingtreding toegevoegd. Dit decreet zal in werking treden op 1 juli 2014.

3. Toelichting bij de artikelen van het samenwerkingsakkoord

Artikel 1

In artikel 1 worden een aantal essentiële begrippen gedefinieerd. De 'federale instanties' zijn de huidige opdrachtgevers van de Justitiehuizen. Het betreft zowel gerechtelijke overheden als administratieve overheden die behoren tot de federale staat. Zij zullen na de communautarisering van de Justitiehuizen onverminderd de belangrijkste opdrachtgevers blijven.

De opdrachten van de Justitiehuizen zijn heel divers en vinden hun grondslag in tal van federale wetten. Hierna volgt een overzicht van alle huidige opdrachten van de Justitiehuizen. De wet van 30 juli 2013 betreffende de invoering van een familie- en jeugdrechtbank, die in voege treedt vanaf 1 september 2014 zal naast de invoering van de familie- en jeugdrechtbank, deze opdrachten wijzigen en/of beperken onder meer wat betreft het hoorrecht van minderjarigen.

De definitie van 'opdrachten', zoals opgenomen in artikel 1, is een beknopte samenvatting van deze lijst.

Er wordt begrepen onder:

1° burgerrechtelijke opdrachten

– artikel 50 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade

  De jeugdrechtbank treft alle maatregelen en doet het onderzoek verrichten dat nodig is om de persoonlijkheid van de betrokkene en het milieu waarin hij wordt grootgebracht, te kennen en om uit te maken wat zijn belang is en welke middelen voor zijn opvoeding of behandeling geschikt zijn. Zij kan een maatschappelijk onderzoek doen verrichten, door bemiddeling van de bevoegde sociale dienst.

  Het is enkel in het kader van burgerlijke procedures (ouderlijk gezag, verblijfsregeling) dat er maatschappelijke onderzoeken worden gevraagd aan de Justitiehuizen op basis van artikel 50;

– artikel 1280 van het Gerechtelijk Wetboek

  De voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg, rechtsprekend in kort geding, neemt in iedere stand van het geding, tot de ontbinding van het huwelijk, kennis van de voorlopige maatregelen die betrekking hebben op de persoon, op het levensonderhoud en op de goederen, zowel van de partijen als van de kinderen. De procureur des Konings kan, door bemiddeling van de bevoegde sociale dienst, alle dienstige inlichtingen betreffende de zedelijke en stoffelijke toestand van de kinderen inwinnen;

– artikelen 931 en 1290 van het Gerechtelijk Wetboek

De minderjarige die over het vereiste onderscheidingsvermogen beschikt, kan in elk geding dat hem betreft, op zijn verzoek of bij beslissing van de rechter, worden gehoord door de rechter. De Justitiehuizen kunnen belast worden met de opdracht het vereiste onderscheidingsvermogen na te gaan;

– artikel 1231.10 van het Gerechtelijk Wetboek

De geadopteerde die de leeftijd van twaalf jaar nog niet heeft bereikt, wordt gehoord wanneer uit een door de jeugdrechtbank bevolen en door de bevoegde sociale dienst uitgevoerd grondig onderzoek blijkt dat hij in staat is zijn mening over de voorgenomen adoptie te kennen te geven;

– artikel 348.11 van het Burgerlijk Wetboek

Wanneer de vader of de moeder van een kind weigert in de adoptie van dit kind toe te stemmen, kan de rechtbank de adoptie pas uitspreken wanneer na een grondig maatschappelijk onderzoek gebleken is dat deze persoon zich niet meer om het kind heeft bekommerd of de gezondheid, de veiligheid of de zedelijkheid van het kind in gevaar heeft gebracht;

– artikel 412 van het Burgerlijk Wetboek

In het kader van de voogdij kan de vrederechter alle maatregelen nemen om zich te informeren over de familiale, morele en materiële toestand van de minderjarige, alsook over diens leefomstandigheden. Hij kan de procureur des Konings verzoeken om, door de bemiddeling van de bevoegde sociale dienst, over deze punten alle dienstige inlichtingen in te winnen;

2° bemiddeling in strafzaken

– artikel 216ter, §1bis, van het Wetboek van Strafvordering

Wanneer de dader van het misdrijf in het kader van een bemiddeling in strafzaken instemt met het voorstel van de procureur des Konings om een dienstverlening uit te voeren, deelt de procureur des Konings zijn beslissing mee aan het Justitiehuis, dat een justitieassistent aanwijst die wordt belast met de uitwerking en de opvolging van de uitvoering van de dienstverlening.

De procureur des Konings kan een justitieassistent ook opdracht geven tot bemiddeling tussen dader en slachtoffer over het herstel van de schade. Naast dit herstel kan de procureur des Konings ook bijkomende voorwaarden aan de dader voorstellen;

3° vrijheid onder voorwaarden

– artikelen 35 en 38bis van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

Met het oog op de bepaling van de voorwaarden, kan de onderzoeksrechter het Justitiehuis de opdracht geven een beknopt voorlichtingsrapport op te stellen of een maatschappelijke enquête uit te voeren. De Koning bepaalt de nadere regels inzake het beperkt voorlichtingsrapport en de maatschappelijke enquête. De Justitiehuizen kunnen belast worden met de bijstand van de persoon en het toezicht op de voorwaarden;

4° probatie

– artikelen 2, 9 en 11 van de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie

Aan het Justitiehuis kan worden gevraagd een beknopt voorlichtingsrapport op te stellen of een maatschappelijke enquête uit te voeren. De Koning bepaalt de nadere regels inzake het beperkt voorlichtingsrapport en de maatschappelijke enquête.

De personen aan wie een probatiemaatregel is opgelegd, worden onderworpen aan een sociale begeleiding die wordt uitgeoefend door justitieassistenten. Deze sociale begeleiding heeft tot doel recidive te voorkomen door de opvolging en het toezicht op de naleving van de voorwaarden.

De Probatiecommissie bezorgt een afschrift van de rechterlijke beslissing aan het Justitiehuis, die de justitieassistent aanwijst die zal moeten toezien op de naleving van de voorwaarden. Deze justitieassistent brengt verslag uit aan de Probatiecommissie over de naleving van de voorwaarden;

5° vrijheid op proef bij internering

– artikelen 18 en 20 van de wet van 1 juli 1964 tot bescherming van de maatschappij tegen abnormalen en gewoontemisdadigers en plegers van bepaalde seksuele strafbare feiten

De Commissie tot bescherming van de maatschappij kan aan het Justitiehuis opdracht geven tot het opstellen van een beknopt voorlichtingsrapport of het uitvoeren van een maatschappelijke enquête. De Koning bepaalt de nadere regels inzake het beperkt voorlichtingsrapport en de maatschappelijke enquête. Indien de commissie de invrijheidstelling op proef gelast, dan wordt de geïnterneerde onderworpen aan een sociaal-geneeskundige voogdij. In het kader van deze voogdij, wordt de invrijheidgestelde tevens onderworpen aan een sociale voogdij, die wordt uitgeoefend door de justitieassistent. De justitieassistent brengt verslag uit aan de commissie;

– de wet van 21 april 2007 betreffende de internering van personen met een geestesstoornis is nog niet in werking getreden;

6° werkstraf

– artikelen 37quater en 37quinquies van het Strafwetboek

Met het oog op het opleggen van een werkstraf kan aan het Justitiehuis de opdracht worden gegeven een beknopt voorlichtingsverslag op te stellen en/of een maatschappelijke enquête uit te voeren. De Koning bepaalt de nadere regels inzake het beperkt voorlichtingsrapport en de maatschappelijke enquête.

Elk Justitiehuis stelt tweemaal per jaar een verslag op van bestaande activiteiten waaruit de werkstraf kan bestaan. Wie tot een werkstraf is veroordeeld, wordt gevolgd door een justitieassistent die de concrete invulling van de straf bepaald. De justitieassistenten brengen verslag uit aan de Probatiecommissie en rapporteren onmiddellijk aan de Probatiecommissie wanneer de werkstraf niet of slechts gedeeltelijk wordt uitgevoerd;

7° slachtofferonthaal

– artikel 3bis, Voorafgaande titel, van het Wetboek van Strafvordering

Slachtoffers van misdrijven en hun verwanten dienen zorgvuldig en correct te worden bejegend, de nodige informatie ter beschikking worden gesteld en, in voorkomend geval, moet het contact met de gespecialiseerde diensten en de justitieassistenten worden bewerkstelligd. De justitieassistenten slachtofferonthaal staan de bevoegde magistraten bij bij de begeleiding van personen die betrokken zijn in gerechtelijke procedures. Deze bepaling vormt de algemene grondslag voor hun tussenkomsten, zowel in individuele dossiers als voor structurele taken;

– samenwerkingsakkoord van 17 april 1998 tussen de federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake slachtofferzorg, goedgekeurd bij wet van 11 april 1999

Het samenwerkingsakkoord omschrijft de bevoegdheden, opdrachten en verbintenissen van de federale staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake slachtofferzorg. Verder wordt de bevoegdheid van de overlegstructuren omschreven (de welzijnsteams, de arrondissementele raden voor slachtofferbeleid en het Nationaal forum voor slachtofferbeleid).

Hierbij aansluitend dienen ook de protocolakkoorden van 5 juni 2009 te worden vermeld, meer bepaald het protocolakkoord tussen de Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie inzake slachtofferzorg, het protocolakkoord tussen de Staat, de Franse Gemeenschap en het Waalse Gewest inzake slachtofferzorg en het protocolakkoord tussen de Staat en de Duitstalige Gemeenschap inzake slachtofferzorg;

– wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

Slachtoffers kunnen bij de toekenning van een strafuitvoeringsmodaliteit vragen om te worden geïnformeerd en/of gehoord in de door deze wet bepaalde gevallen, volgens de door de Koning bepaalde regels (artikel 2, 6°). Zij kunnen hierin worden bijgestaan door justitieassistenten.

In diverse artikelen bepaalt dezelfde wet dat het slachtoffer zich op de zitting van de strafuitvoeringsrechtbank kan laten vertegenwoordigen of bijstaan door een raadsman,en kan zich laten bijstaan door de gemachtigde van een overheidsinstelling of een door de Koning hiertoe erkende vereniging (artikelen 3, §2, 35, §1, 44, §3, 53, 61, §4, 63, §3, 68, §3, 90, §1, 95/6). Een justitieassistent kan deze taak opnemen;

8° penitentiaire opdrachten (beperkte detentie, elektronisch toezicht, voorwaardelijke invrijheidstelling, voorlopige invrijheidstelling, terbeschikkingstelling)

– wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

Diverse artikelen bepalen dat (naargelang het geval) de minister, het openbaar ministerie of de gevangenisdirecteur de Justitiehuizen kan opdragen een beknopt voorlichtingsrapport op te stellen of een maatschappelijke enquête te houden; de Koning bepaalt de nadere regels van het beperkt voorlichtingsrapport en de maatschappelijke enquête (artikelen 8, 17, §1, 33, §2, 35, §2, 88, §1, 90, §2, 95/12; niet al deze artikelen zijn reeds in werking getreden).

De justitieassistent staat in voor de uitwerking van de concrete invulling van de beperkte detentie en het elektronisch toezicht, overeenkomstig de door de Koning daartoe bepaalde regels (artikel 42).

In het kader van de opvolging en controle bezorgt de justitieassistent de veroordeelde alle nuttige informatie voor een goed verloop van de strafuitvoeringsmodaliteit (artikel 62, §2). De justitieassistent brengt verslag uit over de veroordeelde aan de strafuitvoeringsrechtbank, met afschrift aan het openbaar ministerie (artikel 62, §3);

9° begeleiding van daders van seksueel misbruik

– samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake de begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik, het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en het Waalse Gewest inzake de begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik, telkens goedgekeurd bij wet van 4 mei 1999 en het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Franse Gemeenschapscommissie inzake de begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik, goedgekeurd bij wet van 12 maart 2000

Deze samenwerkingsakkoorden omschrijven onder meer de taken van de justitieassistenten in dit verband;

10° eerstelijnswerking

Op grond van artikel 2, §1, 2°, van het koninklijk besluit van 13 juni 1999 houdende de organisatie van de dienst Justitiehuizen van het ministerie van Justitie heeft de dienst Justitiehuizen de opdracht de burger met problemen of vragen gelinkt aan de bevoegdheidsdomeinen van het justitiehuis te onthalen, te informeren en waar mogelijk door te verwijzen naar de bevoegde diensten.

Tal van uitvoeringsbesluiten vinden hun grondslag in deze wettelijke bepalingen. De opdrachten van de Justitiehuizen worden nader omschreven in verschillende omzendbrieven.

Specifiek voor wat de penitentiaire opdrachten betreft moeten volgende ministeriële omzendbrieven worden vermeld, gelet op de opdrachten die er voor de Justitiehuizen rechtstreeks uit voortvloeien:
– omzendbrief van 17 januari 2005 nr. 1771 inzake de voorlopige invrijheidstelling;
– omzendbrief van 1 januari 2007 nr. 1790 betreffende personen zonder elektronisch toezicht zonder middelen van bestaan;
– omzendbrief nr. 1803 van 25 juli 2008 betreffende de reglementering inzake elektronisch toezicht als strafuitvoeringsmodaliteit;
– omzendbrief nr. 1804 van 25 juli 2008 betreffende de samenwerkingsakkoorden tussen het directoraat-generaal (DG) Penitentiaire inrichtingen en het DG Justitiehuizen betreffende de uitvoering van beperkte detentie;
– omzendbrief van 12 maart 2013 betreffende de reglementering inzake het elektronisch toezicht als strafuitvoeringsmodaliteit voor gevangenisstraffen waarvan het in uitvoering zijnde totaal drie jaar niet overschrijdt.

De Raad van State wijst in zijn advies 55.758/3 van 27 maart 2014 erop dat de hierboven vermelde opsomming tevens zou kunnen worden opgenomen in artikel 1, 3°, tweede lid, van het samenwerkingsakkoord. Die opsomming is zeer volledig in de memorie van toelichting. Hoewel wij het standpunt van de Raad van State inzake het gegeven dat dit op meer exhaustieve wijze had kunnen worden opgenomen in het akkoord zelf kunnen delen, is er evenwel geopteerd voor een exemplatieve lijst.

Artikel 2

De Justitiehuizen zullen blijven functioneren binnen een kader dat grotendeels door de federale staat wordt afgebakend, waardoor voortdurend overleg en samenwerking noodzakelijk zal zijn. Er dient vermeden te worden dat aan de Justitiehuizen wijzigingen in de regelgeving of nieuwe opdrachten worden opgelegd zonder dat ze daarin geraadpleegd zijn.

Om die reden gaan de ondertekenende partijen akkoord om een Interministeriële Conferentie op te richten die bevoegd zal zijn voor de Justitiehuizen. Overeenkomstig artikel 31bis van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen kan het Overlegcomité, met het oog op het bevorderen van het overleg en de samenwerking tussen de staat, de gemeenschappen en de gewesten, interministeriële conferenties oprichten genoemd en samengesteld uit leden van de regering en van de executieven van de gemeenschappen en de gewesten.

De Interministeriële Conferentie voor de Justitiehuizen (IMCJH) zal ook werkgroepen kunnen oprichten waarin de vergaderingen en de beslissingen van de IMC worden voorbereid.

Naast deze gebruikelijke bevoegdheden worden aan de IMC Justitiehuizen een aantal specifieke opdrachten toevertrouwd, die in artikel 2 van het samenwerkingsakkoord zijn opgesomd. Zo is er voorafgaand overleg nodig van zodra wordt overwogen om nieuwe opdrachten toe te vertrouwen aan de Justitiehuizen, of om bestaande opdrachten grondig te wijzigen. Alle partijen bij het samenwerkingsakkoord verbinden er zich verder toe om de initiatieven die ze nemen voor te leggen aan de IMC, van zodra deze initiatieven een weerslag hebben of kunnen hebben op de uitvoeringscapaciteit van de Justitiehuizen.

De Raad van State stelt zich hier de vraag of het samenwerkingsakkoord niet moet worden aangevuld omdat het niet voorziet in een regeling van conflicten tussen de federale staat en de gemeenschappen inzake de uitvoering van de in artikel 5, §1, III, tweede lid, van de bijzondere wet bedoelde opdrachten. Zoals voorzien in het samenwerkingsakkoord, zullen deze conflicten geregeld worden in het kader van de alhier opgerichte IMCJH.

Artikel 3

Er moet een structurele link zijn tussen de straftoemeting en de strafuitvoering. Deze link is noodzakelijk om de coherentie van het justitieel apparaat te garanderen. Dit vereist zowel kwantitatieve (voldoende aanbod voor uitvoering van de opgelegde straf, begeleiding of maatregel en afstemming tussen de capaciteit en vragen van de opdrachtgevende overheden) als kwalitatieve aandacht (geloofwaardigheid van de magistraat-opdrachtgever wiens beslissing dient uitgevoerd). Doordat de uitvoering van een gerechtelijke (niet-vrijheidsberovende) beslissing nu volledig op een ander institutioneel niveau wordt ondergebracht, dienen structurele waarborgen te worden ingebouwd.

In dit verband dient er een overkoepelend overlegorgaan te worden opgericht waarin, naast de Justitiehuizen, alle opdrachtgevers vertegenwoordigd zijn. Dit overlegorgaan komt in de plaats van de bestaande federale overlegstructuren die werden opgericht aan de hand van twee koninklijke besluiten, met name:

– het KB van 1 oktober 2008 tot inwerkingtreding en uitvoering van de artikelen 98/1 van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten, en artikel 120, eerste lid, van de wet van 21 april 2007 betreffende de internering van personen met een geestesstoornis;

– het KB van 1 oktober 2008 houdende de samenstelling en werking van de overlegstructuren inzake de harmonisering van de uitvoeringsmodaliteiten van de opdrachten toevertrouwd aan het directoraat-generaal Justitiehuizen van de FOD Justitie.

Het is aangewezen om beide overlegstructuren te laten samenvloeien. Dit vormt een administratieve vereenvoudiging en waarborgt een eenvormige aansturing voor alle opdrachten. Bovendien zullen in het nieuwe, overkoepelende overlegorgaan ook de andere opdrachten aan bod kunnen komen, in het bijzonder slachtofferonthaal en de burgerrechtelijke opdrachten, waarvoor momenteel geen overlegstructuur bestaat.

Er wordt voor gekozen om het voorzitterschap volgens een beurtrol te laten verlopen, waarbij de federale minister van Justitie en de bevoegde leden van de gemeenschapsregeringen afwisselend, telkens voor een periode van twee jaar de rol van voorzitter opnemen. De federale minister van Justitie neemt voor de eerste periode het voorzitterschap waar. De secretariaatsondersteuning blijft gecentraliseerd bij de federale staat.

Dat orgaan zal tot taak hebben om zowel de samenwerking tussen de justitiehuizen en de federale instanties te evalueren en te optimaliseren, als aanbevelingen aangaande het beleid inzake de tenuitvoerlegging van straffen en het slachtoffer onthaal te formuleren.

Met betrekking tot dit artikel stelt de Raad van State de vraag of niet moet worden voorzien in de mogelijkheid van participatie van een Duitstalige magistraat in het overkoepelend overlegorgaan. Dat is evenwel niet noodzakelijk inzonderheid omdat de voorzitter indien nodig andere deelnemers kan uitnodigen voor de IMCJH.

Artikel 4

De onder artikel 3 vermelde koninklijke besluiten voorzien ook in de oprichting van lokale overlegstructuren, zowel op arrondissementeel niveau als op niveau van het rechtsgebied. De praktijk leert dat het volstaat om per gerechtelijk arrondissement één overlegorgaan op te richten, waarin zowel het lokale Justitiehuis als de lokale federale instanties vertegenwoordigd zijn. Er dient een vertegenwoordiging te worden voorzien van alle mogelijke opdrachtgevers, zowel de administratieve (de strafinrichtingen) als de gerechtelijke overheid (zetelende en staande magistratuur). Zij kunnen zich laten vergezellen door medewerkers of deskundigen, in functie van hetgeen op de agenda staat. De voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg kan zich laten vergezellen of vertegenwoordigen door leden van zijn rechtbank, zoals de voorzitter van een strafuitvoeringskamer, een jeugdrechter of een onderzoeksrechter. De hiërarchische overste van de directeurs van de Justitiehuizen die in het arrondissement gelegen zijn, is de meest aangewezen persoon om het voorzitterschap waar te nemen. Hier wordt de secretariaatsfunctie toevertrouwd aan de gemeenschappen.

Artikel 5

Op grond van artikel 143bis, §3, alinea 7, van het Gerechtelijk Wetboek kan het College van procureurs-generaal, in de aangelegenheden die het bepaalt, expertisenetwerken instellen, waarvan magistraten van het federaal parket, de parketten-generaal, de parketten van de procureur des Konings, de arbeidsauditoraten-generaal en de arbeidsauditoraten en, desgevallend, andere deskundigen deel uitmaken.

Deze netwerken zijn opgericht in functie van de als prioritair beschouwde domeinen van het strafrechtelijk beleid. Een aantal ervan behandelen materies waarin ook de Justitiehuizen opdrachten uitvoeren, meer bepaald de expertisenetwerken rond strafrechtelijk beleid, slachtofferbeleid, bemiddeling in strafzaken en strafuitvoering. De Justitiehuizen worden momenteel als deskundige uitgenodigd naar de vergaderingen van deze netwerken

die voor hen relevant zijn. De federale staat engageert er zich in artikel 5 toe om deze vertegenwoordiging in stand te houden. Uiteraard dient dit te gebeuren in samenspraak met het College van procureurs-generaal.

Artikel 6

De justitieassistenten en de administratieve medewerkers beschikken momenteel over een aantal middelen die beheerd worden door de federale staat, die hen in staat stellen hun opdrachten correct uit te voeren. In artikel 6 engageert de federale staat zich om blijvend de informatie te verschaffen aan de Justitiehuizen die zij nodig hebben bij het uitvoeren van hun opdrachten.

Zo hebben de justitieassistenten toegang tot:
– het registratiesysteem REA/TPI van de parketten. Dit is in het bijzonder van belang voor de justitieassistenten slachtofferonthaal die specifieke informatie moeten verstrekken aan het slachtoffer;
– het registratiesysteem SIDIS-suite van de strafinrichtingen. Dit zowel met het oog op het informeren van de slachtoffers, als in functie van de begeleiding van veroordeelden en de rapportering;
– het strafregister, wat noodzakelijk is voor de strafrechtelijke opdrachten;
– het rijksregister, overeenkomstig de toelating van het Sectoraal Comité van het Rijksregister.

Deze toegang is uiteraard niet onbeperkt. In samenspraak met de federale instanties dient telkens uitgemaakt te worden welke informatie noodzakelijk is om de opdrachten te kunnen uitvoeren.

Het is van groot belang dat deze toegang, ook na de communautarisering, verzekerd kan blijven. Het vormt een voorwaarde voor het afleveren van kwalitatief werk. Waar mogelijk dient de toegang te worden uitgebreid, in het bijzonder naar SURTAP2, het registratiesysteem van de strafuitvoeringsrechtbanken. In het kader van de Interministeriële Conferentie kunnen de modaliteiten van de toegang nader bepaald en eventueel uitgebreid worden naar nieuwe informatiesystemen.

Ook de andere vormen van samenwerking en informatiedoorstroming tussen de Justitiehuizen en de federale instanties dienen behouden te blijven. Zo hebben de justitieassistenten slachtofferonthaal een bureel ter beschikking in de gerechtsgebouwen. Dit bevordert het overleg rond individuele dossiers en structurele knelpunten. Ze hebben ook toegang tot zittingen van de rechtbanken met gesloten deuren als ze bijstand moeten verlenen aan slachtoffers. Ook voor de justitieassistenten belast met bemiddeling in strafzaken draagt de nabijheid van de magistraten bij tot de efficiëntie van het werk. Naast rechtstreekse, persoonlijke contacten met de opdrachtgevers, is een vlotte toegang tot het griffie- en administratief personeel van parketten en rechtbanken van belang, onder meer voor dossierinzage en het overhandigen van stukken. Deze vormen van dagdagelijkse samenwerking, die gegroeid zijn in de loop der jaren, mogen niet verloren gaan.

Artikel 6 bepaalt verder dat alle gegevens die momenteel zijn opgenomen in het registratiesysteem van de Justitiehuizen, meer bepaald SIPAR en SOSIP, integraal overgeheveld moeten worden naar de gemeenschappen.

De opstellers delen de interpretatie van de Raad van State inzake dit artikel.

Artikel 7

De federale staat engageert zich om de Justitiehuizen blijvend toegang te verlenen tot het gerechtelijk en administratief dossier. Dit is van belang voor de justitieassistenten slacht-

offeronthaal, gezien hun taak om specifieke informatie te verstrekken en om het slachtoffer bij te staan in de loop van de procedure (onder meer bij dossierinzage en tijdens de zitting). Ook opdat ze zowel de burgerrechtelijke als de strafrechtelijke opdrachten efficiënt kunnen uitvoeren, wordt de justitieassistenten de nodige toegang verleend tot het gerechtelijk dossier, met inbegrip van de strafuitvoeringsdossier. Deze toegang kan enkel verleend worden in samenspraak met de gerechtelijke overheid.

Artikel 8

Momenteel wordt elke opdracht (mandaten en vattingen) geregistreerd in het SIPAR-systeem. SIPAR bestaat uit drie delen: een gegevensbank (informatie betreffende de rechtsonderhorigen, het personeel van de Justitiehuizen en de partners waarmee zij samenwerken), randapplicaties (voor het beheer van de individuele dossiers en de organisatie van het werk) en interfaces (voor de raadpleging en de uitwisseling van informatie met andere gegevensbanken). De gemeenschappen zullen een gelijkaardig registratiesysteem moeten ontwikkelen en de informatie-uitwisseling tussen de Justitiehuizen moeten garanderen.

Niet enkel de efficiënte werking van de Justitiehuizen maar ook het beantwoorden van onder meer vragen van Europese instanties, het verrichten van wetenschappelijk onderzoek en het bieden van ondersteuning aan het strafrechtelijk beleid vereisen een correcte en een kwaliteitsvolle registratie van een minimaal aantal gegevens, die in artikel 8 worden opgesomd. De gemeenschappen zullen deze gegevens op een uniforme wijze moeten encoderen. De wijze waarop dit moet verzekerd worden, kan in het kader van de IMC Justitiehuizen nader worden uitgewerkt.

Artikel 9

Artikel 9 wil het voortbestaan van de informatiedoorstroming tussen de federale opdrachtgevers en het Nationaal Centrum voor Elektronisch Toezicht (NCET) waarborgen. De opdrachtgevers van het NCET, zijnde de strafinrichtingen, de strafuitvoeringsrechtbanken en de parketten, waar later de onderzoeksrechters kunnen aan toegevoegd worden, dienen toegang te verlenen tot alle noodzakelijke informatie waarover het NCET dient te beschikken om zijn opdracht uit te voeren. De gegevens die zijn opgeslagen in het informatiesysteem van het NCET dienen aan de gemeenschappen te worden overgedragen. De gemeenschappen richten samen met de federale staat een platform voor informatieuitwisseling op om te zorgen voor een realtimeopvolging van de uitvoering van het elektronisch toezicht.

Het NCET zal gezamenlijk beheerd worden door de gemeenschappen. Inzake dit gezamenlijk beheer zullen zij een akkoord afsluiten.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Jo VANDEURZEN

VOORONTWERP VAN DECREET
van 20 december 2013

Vlaamse Regering

Voorontwerp van decreet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van … tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap met betrekking tot de uitoefening van de opdrachten van de Justitiehuizen

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de minister- president en van de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Na beraadslaging,

BESLUIT

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid

Art. 2. Instemming wordt betuigd met het samenwerkingsakkoord van . tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap met betrekking tot de uitoefening van de opdrachten van de Justitiehuizen.

Brussel, ...

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Jo VANDEURZEN

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE
van 23 januari 2014

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

advies 55.034/VR
van 23 januari 2014

over

een voorontwerp van decreet ‘houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van ... tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap met betrekking tot de uitoefening van de opdrachten van de Justitiehuizen’

Op 13 januari 2014 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin verzocht binnen een termijn van vijf werkdagen, verlengd tot acht werkdagen[(*)], een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet 'houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van ... tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap met betrekking tot de uitoefening van de opdrachten van de Justitiehuizen'.

Het voorontwerp is door de verenigde kamers onderzocht op 21 januari 2014. De verenigde kamers waren samengesteld uit Yves KREINS, eerste voorzitter, Jo BAERT, kamervoorzitter, Jan SMETS, Pierre VANDERNOOT, Martine BAGUET, Jeroen VAN NIEUWENHOVE en Kaat LEUS, staatsraden, Jan VELAERS, Lieven DENYS, Yves DECORDT en Christian BEHRENDT, assessoren, en Annemie GOOSSENS en Anne-Catherine VAN GEERSDAELE, griffiers.

Het verslag is uitgebracht door Xavier DELGRANGE, eerste auditeur-afdelingshoofd, en Frédéric VANNESTE, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 23 januari 2014.

*

[(*)] Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, waarin wordt bepaald dat de termijn van vijf werkdagen verlengd wordt tot acht werkdagen in het geval waarin het advies gegeven wordt door de verenigde kamers met toepassing van artikel 85*bis*.

1. Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval wordt het verzoek om spoedbehandeling als volgt gemotiveerd:

> "- gezien de omstandigheden dat de bevoegdheid met betrekking tot de organisatie, de werking de opdrachten van de justitiehuizen overgedragen wordt van de Federale staat naar de gemeenschappen bij artikel 5, § 1, III van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, ingevoegd bij de bijzondere wet met betrekking tot de zesde staatshervorming, met dien verstande dat de federale staat bevoegd blijft om de opdrachten in het kader van de gerechtelijke procedure of de uitvoering van gerechtelijke beslissingen te bepalen op voorwaarde dat daarover overleg gepleegd wordt met de gemeenschapsregeringen (artikel 6, § 3*bis*, 4°, BWHI) en met dien verstande dat een verplicht samenwerkingsakkoord moet afgesloten worden met de betrekking tot de vermelde opdrachten (art. 92*bis*, § 4undecies, BWHI);
>
> - gezien deze bevoegdheidsoverdracht in werking treedt op 1 juli 2014;
>
> - gezien het noodzakelijk is dat de afspraken tussen de Federale Staat en de Gemeenschappen met betrekking tot de uitoefening van deze gedeelde Bevoegdheid onmiddellijk in werking kunne treden op 1 juli 2014 omdat de uitvoering van de opdrachten in het kader van de gerechtelijke procedure anders in het gedrang komt;
>
> - gezien daartoe vereist is dat de wetgevende vergaderingen van alle partijen vóór 1 juli 2014 hebben ingestemd met het samenwerkingsakkoord;
>
> - gezien het Vlaams Parlement van rechtswege ontbonden zal worden op 25 mei 2014 en dat het Uitgebreid Bureau beslist heeft om de reguliere werkzaamheden op te schorten vanaf 28 april 2014 zodat ontwerp van decreet alleen nog in plenaire vergadering kunnen gestemd worden als ze ingediend zijn vóór 31 januari 2014".

*

ONTVANKELIJKHEID VAN DE ADVIESAANVRAAG

2. In advies 42.186/AV, dat op 6 februari 2007 door de algemene vergadering van de afdeling Wetgeving van de Raad van State is gegeven over een voorstel van bijzondere wet "tot wijziging van artikel 1 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, teneinde het hof bevoegd te maken voor de toetsing aan de artikelen 41 en 162 van de Grondwet inzake de gemeentelijke en provinciale autonomie"[1], werd opgemerkt dat

> "de wetgever, door te eisen dat de adviesaanvragen met een termijn van vijf werkdagen van een 'bijzondere' motivering worden voorzien, tot uiting heeft gebracht dat hij wil dat alleen in uitzonderlijke gevallen verzocht wordt om mededeling van het advies binnen die uitzonderlijk korte termijn en dat hij geoordeeld heeft dat als de adviesaanvragers die procedure te frequent zouden aanwenden, de werking van de afdeling wetgeving daardoor zou worden verstoord; de Raad van State zou zelfs in de onmogelijkheid kunnen verkeren om werkelijk spoedeisende zaken met nodige zorg en de gewenste spoed te behandelen, ook die zaken waarvoor de adviesaanvrager op grond van artikel 84, § 1, eerste lid, 1°,

[1] *Parl.St.* Senaat 2006-07, nr. 3-1054/2.

van de gecoördineerde wetten op de Raad van State gevraagd heeft dat een termijn van dertig dagen wordt nageleefd.[2]

De vaststelling alleen dat de Kamers binnen ongeveer drie maanden zullen worden ontbonden, is op zich geen afdoende verantwoording voor de toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State. Anders oordelen, zou immers betekenen dat elk ontwerp of voorstel dat in de laatste maanden van de zittingsperiode wordt ingediend als spoedeisend zou dienen te worden beschouwd. De aanvragers van het advies dienen in de motivering de omstandigheden aan te geven die, specifiek met betrekking tot het ontwerp of het voorstel in kwestie, de spoedeisendheid uitmaken die een beroep op artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kunnen verantwoorden."[3]

Omwille van dezelfde redenen, en daargelaten het gegeven dat geen enkele bepaling het Parlement belet indien nodig te vergaderen tot de dag voorafgaand aan de verkiezingen van 25 mei 2014,[4] volstaat de loutere vaststelling, op dit ogenblik, "dat het Uitgebreid Bureau van het Vlaams Parlement beslist heeft om de reguliere werkzaamheden op te schorten vanaf 28 april 2014", niet om een spoedadvies binnen de uitzonderlijke termijn van vijf werkdagen te kunnen bekomen. De vraag om de ontwerpen van decreet in te dienen vóór 31 januari 2014, die op geen enkele dwingende norm berust, vermag hieraan geen afbreuk te doen.

3. Conclusie is derhalve dat de adviesaanvraag niet ontvankelijk is.

DE GRIFFIER	DE EERSTE VOORZITTER
Annemie GOOSSENS	Yves KREINS

[2] *Voetnoot 1 uit het geciteerde advies: Wat* de ontwerpen van reglementair besluit betreft, zie het tweede lid van dezelfde bepaling.

[3] Zie in dezelfde zin adv.RvS 45.994/3 van 10 februari 2009 over een voorontwerp dat geleid heeft tot het decreet van 8 mei 2009 'tot wijziging van het decreet van 17 juli 2000 houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt'.

[4] Volgens artikel 117, eerste lid, van de Grondwet worden de leden van de gemeenschaps- en gewestparlementen verkozen voor vijf jaar.

VOORONTWERP VAN DECREET
van 14 maart 2014

Vlaamse Regering

Voorontwerp van decreet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 17 december 2013 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap met betrekking tot de uitoefening van de opdrachten van de Justitiehuizen

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de minister- president en van de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. Instemming wordt betuigd met het samenwerkingsakkoord van 17 december 2013 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap met betrekking tot de uitoefening van de opdrachten van de Justitiehuizen.

Brussel, ...

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Jo VANDEURZEN

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE
van 27 maart 2014

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

advies 55.758/3
van 27 maart 2014

over

een voorontwerp van decreet ‘houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 17 december 2013 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap met betrekking tot de uitoefening van de opdrachten van de Justitiehuizen’

Op 17 maart 2014 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap 'houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 17 december 2013 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap met betrekking tot de uitoefening van de opdrachten van de Justitiehuizen'.

Het voorontwerp is door de derde kamer onderzocht op 25 maart 2014. De kamer was samengesteld uit Jo BAERT, kamervoorzitter, Jan SMETS en Jeroen VAN NIEUWENHOVE, staatsraden, Jan VELAERS en Lieven DENYS, assessoren, en Greet VERBERCKMOES, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Frédéric VANNESTE, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 27 maart 2014.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond[1], alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP VAN DECREET

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt tot het verlenen van instemming met het samenwerkingsakkoord van 17 december 2013 'tussen de federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap met betrekking tot de uitoefening van de opdrachten van de Justitiehuizen' (hierna: het samenwerkingsakkoord).

Met het samenwerkingsakkoord wordt in de eerste plaats uitvoering gegeven aan artikel 92*bis*, § 4*undecies*, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 'tot hervorming der instellingen', ingevoegd bij de bijzondere wet van 6 januari 2014 'met betrekking tot de Zesde Staatshervorming'. Luidens die bepaling sluiten de federale overheid en de gemeenschappen in ieder geval een samenwerkingsakkoord voor de uitoefening van de in artikel 5, § 1, III, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 bedoelde opdrachten, dit zijn de opdrachten, bepaald door de federale overheid, die de justitiehuizen of, in voorkomend geval, de andere diensten van de gemeenschappen die de justitiehuizen overnemen, uitoefenen in het raam van de gerechtelijke procedure of van de uitvoering van gerechtelijke beslissingen.

In het samenwerkingsakkoord wordt een Interministeriële Conferentie voor de Justitiehuizen opgericht (artikel 2), wordt het centrale en het lokale overleg omtrent de uitvoering van de genoemde taken georganiseerd (artikelen 3 en 4), wordt voorzien in een vertegenwoordiging van de justitiehuizen in de expertisenetwerken van het College van procureurs-generaal die geheel of gedeeltelijk betrekking hebben op de opdrachten van de justitiehuizen (artikel 5), wordt de uitwisseling van informatie tussen de bevoegde federale instanties en de justitiehuizen geregeld (artikel 6), evenals de toegang van de justitiehuizen tot de gerechtelijke en de administratieve dossiers die noodzakelijk is voor de uitoefening van hun opdrachten (artikel 7) en de registratie van gegevens (artikel 8).

Tot slot bevat het samenwerkingsakkoord een bepaling betreffende het Nationaal Centrum voor Elektronisch Toezicht (artikel 9).

VORMVEREISTEN

3. Het samenwerkingsakkoord bevat een aantal bepalingen over de toegang tot en de registratie en de uitwisseling van persoonsgegevens. Het verdient aanbeveling om over die bepalingen, met toepassing van artikel 29, § 1, van de wet van 8 december 1992 'tot bescherming

[1] Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder "rechtsgrond" de conformiteit met de hogere rechtsnormen verstaan.

van de persoonlijke levens[s]feer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens', het advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in te winnen.

ONDERZOEK VAN HET VOORONTWERP VAN DECREET

4. Aangezien het ontworpen decreet geen enkele specifieke bepaling bevat met betrekking tot de inwerkingtreding ervan en er in het samenwerkingsakkoord ook niets bepaald wordt in dat verband, verdient het aanbeveling om erop toe te zien dat het decreet, zodra het door het Parlement is goedgekeurd en door de Regering is bekrachtigd, op zodanige wijze in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt dat de tiende dag die volgt op die bekendmaking ten vroegste valt op 1 juli 2014, gelet op artikel 67, eerste lid, van de bijzondere wet van 6 januari 2014 'met betrekking tot de Zesde Staatshervorming', en artikel 56 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

Het verdient overigens aanbeveling de bekendmaking van de onderscheiden instemmingsakten op elkaar af te stemmen gelet op de regel, afgeleid uit artikel 92*bis*, § 1, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, volgens welke een samenwerkingsakkoord dat aan de parlementen ter instemming is voorgelegd, bij gebreke van een afwijkende regeling in het samenwerkingsakkoord pas in werking kan treden op de tiende dag te rekenen vanaf de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van de laatste wetgevende akte van instemming met het akkoord. Eventueel kan in alle instemmingsakten een gelijkluidende bepaling van inwerkingtreding worden opgenomen.

5. Het spreekt voor zich dat de tekst van het samenwerkingsakkoord zal dienen te worden gevoegd bij het ontwerp van decreet dat bij het Vlaams Parlement zal worden ingediend.

ONDERZOEK VAN HET SAMENWERKINGSAKKOORD

Artikel 1

6. In artikel 1, 3°, tweede lid, van het samenwerkingsakkoord worden een aantal taken opgesomd die de justitiehuizen momenteel uitoefenen en die het voorwerp uitmaken van het akkoord. Alhoewel het gaat om een exemplatieve opsomming ("in het bijzonder"), zou die opsomming kunnen worden aangevuld met een vermelding van de taken die wel in de memorie van toelichting bij het voorontwerp van wet tot instemming met het samenwerkingsakkoord worden opgesomd, maar niet in de genoemde bepaling zijn opgenomen.

Artikel 3

7. Luidens artikel 3, § 2, laatste streepje, van het samenwerkingsakkoord behoren vier vertegenwoordigers van de parketten van eerste aanleg, aangewezen door de Raad van procureurs des Konings, tot het overkoepelend overlegorgaan volgens een paritaire verdeling naar taalaanhorigheid. De vraag rijst evenwel of ook niet dient te worden voorzien in een (mogelijkheid van) participatie van een Duitstalige magistraat.

Artikel 6

8. Artikel 6 van het samenwerkingsakkoord heeft betrekking op de uitwisseling van informatie tussen de bevoegde federale instanties en de justitiehuizen. Het spreekt voor zich dat bij die uitwisseling van informatie de wet van 8 december 1992 zal dienen te worden in acht genomen.

9. In de tweede zin van artikel 6, tweede lid, van het samenwerkingsakkoord wordt bepaald dat de justitiehuizen toegang krijgen tot de informatie noodzakelijk voor de uitoefening van hun opdrachten, die is opgenomen in de huidige en de toekomstige informatiesystemen van de federale instanties overeenkomstig de regels die door de partijen in het raam van de Interministeriële Conferentie voor de Justitiehuizen worden uitgewerkt. Die bepaling moet uiteraard zo worden gelezen dat weliswaar het overleg over en de voorbereiding van die regels plaatsvindt in de genoemde interministeriële conferentie, maar dat die regels zelf op de geëigende wijze en door de bevoegde overheden[2] dienen te worden tot stand gebracht.

Een gelijkaardige opmerking geldt ten aanzien van de artikelen 8, § 3, en 9, tweede lid, van het samenwerkingsakkoord.

Slotopmerkingen

10. In de memorie van toelichting van het ontwerp dat heeft geleid tot de bijzondere wet van 6 januari 2014 'met betrekking tot de Zesde Staatshervorming' wordt vooropgesteld dat het in artikel 92*bis*, § 4*undecies*, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 bedoelde samenwerkingsakkoord bepalingen dient te bevatten omtrent de mechanismen voor het regelen van conflicten tussen de federale Staat en de gemeenschappen inzake de uitvoering van de in artikel 5, § 1, III, tweede lid, van de laatst vermelde bijzondere wet bedoelde opdrachten. Het samenwerkingsakkoord bevat hieromtrent echter geen enkele bepaling, noch op institutioneel, noch op procedureel gebied. Vraag is derhalve of het samenwerkingsakkoord op dit vlak niet aan aanvulling toe is.

[2] Rekening houdend met het in artikel 22 van de Grondwet vervatte legaliteitsbeginsel.

11. Het samenwerkingsakkoord houdt een regeling in van het overleg tussen de justitiehuizen, de minister bevoegd voor Justitie, de bevoegde gemeenschapsministers en een aantal gerechtelijke overheden, alsmede van het overleg op lokaal niveau. Het overleg op centraal en lokaal vlak wordt thans geregeld bij het koninklijk besluit van 1 oktober 2008 'houdende de samenstelling en werking van de overlegstructuren inzake de harmonisering van de uitvoeringsmodaliteiten van de opdrachten toevertrouwd aan het directoraat-generaal Justitiehuizen van de FOD Justitie'. Dat koninklijk besluit, dat impliciet wordt opgeheven bij de artikelen 3 en 4 van het samenwerkingsakkoord, zou ook formeel dienen te worden opgeheven.

DE GRIFFIER DE VOORZITTER

Greet VERBERCKMOES Jo BAERT

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de minister-president en van de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. Instemming wordt betuigd met het samenwerkingsakkoord van 17 december 2013 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap met betrekking tot de uitoefening van de opdrachten van de Justitiehuizen.

Art. 3. Dit decreet treedt in werking op 1 juli 2014.

Brussel, 4 april 2014.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Jo VANDEURZEN

BIJLAGE:
Samenwerkingsakkoord

Samenwerkingsakkoord tussen de federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap met betrekking tot de uitoefening van de opdrachten van de Justitiehuizen.

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, inzonderheid artikel 5, §1, III, artikel 6, §3*bis*, 4°, en artikel 92*bis*, § 4*undecies*; ingevoegd bij de bijzondere wet van

Gelet op de wet van 31 december 1983 tot hervorming der instellingen voor de Duitstalige Gemeenschap, laatst gewijzigd bij de wet van

Gelet op de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten, inzonderheid artikel

Overwegende dat de uitoefening van de opdrachten van de Justitiehuizen in het kader van de gerechtelijke procedure of de uitvoering van gerechtelijke beslissingen is toegewezen aan de Gemeenschappen;

Overwegende dat de federale Staat bevoegd blijft voor de gerechtelijke procedures alsook voor de uitvoering van de gerechtelijke beslissingen;

Overwegende dat de bepaling van de gevallen waarin een mandaterende gerechtelijke of administratieve overheid de mogelijkheid heeft om een maatschappelijke enquête of een beknopt voorlichtingsrapport te laten opmaken, of een persoon aan controle en begeleiding te onderwerpen, deel blijft uitmaken van de bevoegdheid van de federale overheid;

Overwegende dat de Justitiehuizen die in het kader van hun burgerlijke en strafrechtelijke opdrachten instaan voor de uitvoering van deze onderzoeken, controles en begeleidingen, onontbeerlijke opdrachten uitvoeren voor de federale mandaterende instanties en deelnemen aan de opmaak en de uitvoering van gerechtelijke beslissingen;

Overwegende dat de Justitiehuizen bovendien ook gevat worden om de gerechtelijke overheid bij te staan in de ondersteuning van de slachtoffers gedurende het verloop van de gerechtelijke procedures;

Overwegende dat bijgevolg nood zal zijn aan permanente overleg- en samenwerkingsmechanismen zodat de Justitiehuizen enerzijds hun opdrachten zo efficiënt en kwaliteitsvol mogelijk kunnen blijven uitoefenen en anderzijds hun specifieke karakter en meerwaarde kunnen behouden;

Overwegende dat het dan ook wenselijk is dat de federale Staat en de Gemeenschappen in een samenwerkingsakkoord de essentiële voorwaarden vastleggen waaronder de uitoefening van de opdrachten van de Justitiehuizen doeltreffend kan worden verzekerd.

De federale Staat,
vertegenwoordigd door zijn Regering in de persoon van de Eerste Minister en de Minister van Justitie;

De Vlaamse Gemeenschap,
vertegenwoordigd door haar Regering in de persoon van de Minister-President en de Minister van Welzijn;

De Franse Gemeenschap,
vertegenwoordigd door haar Regering in de persoon van de Minister-President;

De Duitstalige Gemeenschap,
vertegenwoordigd door haar Regering in de persoon van de Minister-President;

Zijn overeengekomen wat volgt:

Artikel 1. Definities

Voor de toepassing van het huidige samenwerkingsakkoord wordt verstaan onder:

1° Partijen: de federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap.

2° Federale instanties: de opdrachtgevers van de Justitiehuizen die behoren tot de federale overheid en de gerechtelijke overheid, meer bepaald het directoraat-generaal penitentiaire inrichtingen van de federale overheidsdienst Justitie, de strafinrichtingen, parketten-generaal, de parketten, de onderzoeksrechters, de onderzoeksgerechten, de jeugdrechters, de voorzitters van de rechtbanken van eerste aanleg, de vonnisgerechten, de hoven van beroep, de probatiecommissies, de commissies tot bescherming van de maatschappij en de strafuitvoeringsrechtbanken.

3° Opdrachten: de opdrachten die de Justitiehuizen uitoefenen in het kader van de gerechtelijke procedure of de uitvoering van gerechtelijke beslissingen en die hen worden toevertrouwd door de federale instanties, zijnde de burgerrechtelijke opdrachten, de strafrechtelijke opdrachten, de penitentiaire opdrachten, het slachtofferonthaal en de eerstelijnswerking.
In het bijzonder betreft het momenteel de opdrachten:
- opgesomd in artikel 2 van het Koninklijk Besluit van 13 juni 1999 houdende de organisatie van de Dienst Justitiehuizen van het Ministerie van Justitie;
- bedoeld in de artikelen 37quater en 37quinquies van het Strafwetboek;
- omschreven in de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten.

4° Nationaal Centrum voor Elektronisch Toezicht: de dienst die bevoegd is voor de uitwerking en de opvolging van het elektronisch toezicht, hierna NCET genoemd.

Art. 2. Interministeriële Conferentie voor de Justitiehuizen

Er wordt een Interministeriële Conferentie voor de Justitiehuizen opgericht, hierna IMCJH genoemd.

De partijen verbinden er zich toe om in het kader van IMCJH overleg te plegen over problemen die verband houden met de uitoefening van de opdrachten van de Justitiehuizen.

De partijen verbinden er zich toe om in het kader van IMCJH voorafgaand overleg te plegen over:
- de wijziging van de opdrachten van de Justitiehuizen;
- alle initiatieven van de partijen die een impact hebben of kunnen hebben op de uitvoeringscapaciteit van de Justitiehuizen in de uitoefening van hun opdrachten.

Art. 3. Overkoepelend overleg

§ 1. Onverminderd artikel 2 wordt een overlegorgaan opgericht dat tot taak heeft om de Justitiehuizen en de federale instanties samen te brengen en hun samenwerking te evalueren en te optimaliseren, evenals aanbevelingen aangaande het beleid inzake de tenuitvoerlegging van straffen en het slachtofferonthaal te formuleren.

§ 2. Het overkoepelend overlegorgaan is samengesteld als volgt:
- de bevoegde leden van de gemeenschapsregeringen of hun vertegenwoordiger;
- de federale Minister van Justitie of zijn vertegenwoordiger;
- de eerste voorzitters van de hoven van beroep of hun vertegenwoordiger;
- de procureurs-generaal of hun vertegenwoordiger;
- vier vertegenwoordigers van de parketten van eerste aanleg, volgens een paritaire verdeling naar taalaanhorigheid, aangewezen door de Raad van procureurs des Konings.

§ 3. De leden van de gemeenschapsregeringen of hun respectieve vertegenwoordigers laten zich vergezellen door een vertegenwoordiger van de Justitiehuizen. De federale Minister van Justitie laat zich vergezellen door een vertegenwoordiger van de strafinrichtingen. De andere personen kunnen zich laten vergezellen door een deskundige van hun keuze.

§ 4. De federale Minister van Justitie en de leden van de gemeenschapsregeringen of hun respectieve vertegenwoordigers nemen, volgens een beurtrol en voor een periode van twee jaar, het voorzitterschap waar. De federale Minister van Justitie neemt als eerste het voorzitterschap waar.

§ 5. Het overkoepelend overlegorgaan komt samen op bijeenroeping van de voorzitter of op verzoek van één van de leden. Het komt minstens één keer per jaar samen en telkens de omstandigheden dit vereisen.

§ 6. Met het oog op de behandeling van specifieke agendapunten kan de voorzitter, ambtshalve of op verzoek van een lid, beslissen om andere personen uit te nodigen waarvan de deelname aan de vergadering nuttig wordt geacht.

§ 7. De federale Staat voorziet in een secretariaatsondersteuning.

Art. 4. Lokaal overleg

§ 1. Er worden overlegorganen opgericht op het niveau van de gerechtelijke arrondissementen die tot taak hebben om de lokale Justitiehuizen en de lokale federale instanties samen te brengen en hun samenwerking te evalueren.

§ 2. Een lokaal overlegorgaan is samengesteld als volgt :
- de hiërarchische overste van de directeurs van de Justitiehuizen gelegen in het gerechtelijk arrondissement of zijn vertegenwoordiger,
- de directeurs van de Justitiehuizen gelegen in het gerechtelijk arrondissement of hun vertegenwoordiger;
- de directeurs van de strafinrichtingen waarvan de gedetineerden die er zich bevinden onder de bevoegdheid vallen van de strafuitvoeringsrechtbank van het rechtsgebied waarin het gerechtelijk arrondissement is gelegen, of hun vertegenwoordiger;
- de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg van het gerechtelijk arrondissement of zijn vertegenwoordiger;
- de procureur des Konings bij de rechtbank van eerste aanleg van het gerechtelijk arrondissement of zijn vertegenwoordiger;
- de procureur-generaal bij het hof van Beroep of zijn vertegenwoordiger

De voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg kan zich laten vergezellen of vertegenwoordigen door een lid van zijn rechtbank. De andere personen kunnen zich laten vergezellen door een deskundige of medewerker van hun keuze.

§ 3. De hiërarchische overste van de directeurs van de Justitiehuizen gelegen in het gerechtelijk arrondissement of zijn vertegenwoordiger neemt het voorzitterschap waar.

§ 4. Het lokaal overlegorgaan komt samen op bijeenroeping van de voorzitter of op verzoek van één van de leden. Het komt minstens één keer per jaar samen en telkens de omstandigheden dit vereisen.

§ 5. Met het oog op de behandeling van specifieke agendapunten kan de voorzitter, ambtshalve of op verzoek van een lid, beslissen om andere personen uit te nodigen waarvan de deelname aan de vergadering nuttig wordt geacht.

§ 6. De Gemeenschappen voorzien in een secretariaatsondersteuning.

Art. 5. Expertisenetwerken

De federale Staat verbindt er zich toe om in samenspraak met de gerechtelijke overheid een vertegenwoordiging te voorzien van de Justitiehuizen in de expertisenetwerken van het College van Procureurs-generaal, bedoeld in artikel 143bis, §3, 7de lid, Gerechtelijk Wetboek, die geheel of gedeeltelijk betrekking hebben op de opdrachten van de Justitiehuizen.

Art. 6. Informatie-uitwisseling

De partijen verbinden er zich toe om samen te werken en de doorstroming van informatie tussen de federale instanties en de Justitiehuizen te optimaliseren, met het oog op een efficiënte uitoefening van hun respectievelijke bevoegdheden.

De federale Staat verbindt er zich toe om de Justitiehuizen alle informatie ter beschikking te stellen die noodzakelijk is voor de uitoefening van hun opdrachten. Daartoe wordt de Justitiehuizen toegang verleend tot de huidige en toekomstige informatiesystemen van de federale instanties, overeenkomstig de regels die door de partijen in het kader van de IMCJH worden uitgewerkt.

De federale Staat verbindt er zich toe om alle gegevens die zijn opgenomen in het bestaande informatiesysteem van de Justitiehuizen over te dragen aan de Gemeenschappen.

Art. 7. Toegang tot de gerechtelijke en administratieve dossiers

De federale Staat verbindt er zich toe om, in overleg met de gerechtelijke overheid, een structurele en algemene regeling uit te werken op grond waarvan de Justitiehuizen toegang wordt verleend tot de informatie uit de gerechtelijke en administratieve dossiers die noodzakelijk is voor de uitoefening van hun opdrachten.

Art. 8. Registratie

§ 1. De Gemeenschappen verbinden er zich toe om de opdrachten die hen worden toevertrouwd door de federale instanties te registreren en de informatie-uitwisseling tussen de Justitiehuizen te garanderen.

§ 2. Minstens worden volgende gegevens geregistreerd:
- de identificatiegegevens van de justitiabele,
- de feiten,
- de opdrachtgever,
- de aard en de termijn van de opdracht,
- de eventuele opgelegde voorwaarden.

§ 3. In het kader van IMCJH kan worden overeengekomen om bijkomende gegevens te registreren en modaliteiten op te stellen voor de informatie-uitwisseling tussen de Justitiehuizen.

Art. 9. Het NCET

De federale Staat verbindt er zich toe om het NCET alle informatie ter beschikking te stellen die noodzakelijk is voor de uitoefening van haar bevoegdheden.

Daartoe wordt het NCET toegang verleend tot de huidige en toekomstige informatiesystemen van het directoraat-generaal penitentiaire inrichtingen van de federale overheidsdienst Justitie, de parketten en de strafuitvoeringsrechtbanken, overeenkomstig de regels die door de partijen in het kader van de IMCJH worden uitgewerkt.

De federale Staat verbindt er zich toe om alle gegevens die zijn opgenomen in het bestaande informatiesysteem van het NCET over te dragen aan de Gemeenschappen. De Gemeenschappen verbinden zich ertoe samen met de federale Staat een platform voor informatie-uitwisseling op te richten.

Gedaan te Brussel, op 17 DEC. 2013

VOOR DE FEDERALE STAAT

De Eerste Minister,

Elio DI RUPO

De Minister van Justitie,

Annemie TURTELBOOM

VOOR DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

De Minister-President,

Kris PEETERS

De Minister van Welzijn,

Jo VANDEURZEN

VOOR DE FRANSE GEMEENSCHAP

De Minister-President,

Rudy DEMOTTE

VOOR DE DUITSTALIGE GEMEENCHAP

De Minister-President,

Karl-Heinz LAMBERTZ